

*Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Stalowej Woli
37-450 Stalowa Wola, ul. Hutnicza 12*

---

tel./fax: 15 8421831. e-mail: pppsekretariat@wp.pl

Dzień Bezpiecznego Internetu 2021

**„Wpływ nowoczesnych technologii na
rozwój mowy i funkcjonowanie dziecka”**

Poradnik dla rodziców

18 lutego 2021r.

Nowoczesne technologie a rozwój mowy

- Naturalną potrzebą dziecka jest poznawanie świata wieloma zmysłami oraz aktywność ruchowa.
- Jeśli te potrzeby zostaną ograniczone do doznań internetowych i komputerowych, mogą pojawić się zakłócenia w tworzeniu nowych połączeń neuronowych w mózgu.
- Oglądanie stale zmieniających się obrazów nie jest korzystne dla mózgu dziecka, nie aktywizuje obszarów mózgu odpowiedzialnych za **rozwój mowy i języka**.

Dlaczego tak się dzieje?

- Mózg posiada właściwości zwane plastycznością. Jest to zdolność do zmian w układzie nerwowym, na skutek bodźców płynących z otoczenia.
- Mózg jest plastyczny przez całe życie, jednak najmocniej do 3 roku życia, co oznacza że jest to najcenniejszy czas w rozwoju dziecka.
- To jak zostanie ukształtowany w okresie jego najintensywniejszego rozwoju, będzie miało znaczący wpływ na **rozwój mowy dziecka**.
- Dlatego ważna jest prawidłowa jego stymulacja, wtedy osiągnięte zostaną największe efekty. Biorąc pod uwagę, że pierwsze 3 lata dziecka są szczególnie ważnym okresem dla jego rozwoju, należy unikać bodźców, które niewłaściwie stymulują mózg i są szkodliwe dla jego prawidłowego rozwoju.

Jeśli chcesz wiedzieć więcej na temat negatywnego wpływu nowoczesnych technologii na rozwój dziecka warto przeczytać:

1. Manfred Spitzer „Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci”
2. Manfred Spitzer – „Cyberchoroby”
3. Michel Desmurget – „Teleogłupianie”. O zgubnych skutkach oglądania telewizji (nie tylko przez dzieci).
4. Rainer Patzlaff „Zastygłe spojrzenie. Fizjologiczne skutki patrzenia na ekran a rozwój dziecka”.
5. www.uzaleznieniabehawioralne.pl/publikacje/–**“Nowoczesne technologie a nasze dzieci. Poradnik dla rodziców”** – wersja PDF.

Jaki jest optymalny czas korzystania z urządzeń cyfrowych (oglądanie telewizji, gra na komputerze, tablecie, komórce) przez dzieci?

- **Do 3 roku życia** w ogóle nie powinno być stymulowane obrazem płaskim.
- **Trzylatek może spędzić 15 – 20 minut**
- **Dziecko w wieku od 4 do 6 lat** może jednorazowo oglądać telewizję **20 – 30 minut**
- **Dziecko od 6 do 12 lat** może spędzać przed ekranem **do 50 minut** jednorazowo, nie częściej niż dwa razy dziennie
- **13 – 18 lat** - od 1 godziny do 2 godzin dziennie.

Należy pamiętać, że korzystanie z nowoczesnych technologii zawsze musi odbywać się pod ścisłym nadzorem rodziców!

Zamiast narażać dzieci na zgubne skutki nadmiernej stymulacji wysokimi technologiami, zachęcajmy je do:

- spontanicznej zabawy,
- słuchania czytanych bajek,
- aktywności ruchowej,
- plastycznej,
- uczestniczenia w zajęciach rozwijających zainteresowani, aktywnego spędzania czasu z rodziną,
- kontaktów z rówieśnikami.

- Podczas oglądania telewizji/ gry na komputerze, telefonie dochodzi do nadmiernej stymulacji prawej półkuli mózgu (odpowiedzialnej za odbiór i przetwarzanie bodźców dźwiękowych oraz obrazowych – niejęzykowych), przez co zostaje zwolniony lub nawet zahamowany rozwój lewej półkuli, która odpowiedzialna jest za odbiór oraz tworzenie języka (mowę).

Oznacza to, że przewaga bodźców prawopółkulowych powoduje zaburzenie naturalnego, zdrowego rozwoju mowy.

- Słowa odbierane przez dziecko za pomocą technologii są bierne, nie pozwalającym na naturalny dialog z drugim człowiekiem, migający obraz na ekranach jest odbierany przez prawą półkulę (niejęzykową). Przewaga tych bodźców blokuje odbiór lewopółkulowych i nie pozwala na rozwój mowy i języka. Żywe słowo, dialog z drugim człowiekiem, interakcja z nim są odbierane i przetwarzane w lewej półkuli (językowej). **Są to sytuacje które stymulują pozytywnie rozwój języka u dziecka.**

WAŻNE !!!!

- Żaden komputer, telewizor, smartfon nie zastąpi żywego słowa, które jest niezbędne w **kontakcie z drugim człowiekiem.**
- Podczas grania w gry komputerowe następuje zwiększone wydzielanie się dopaminy, co może **prowadzić do e- uzależnienia.**
- Niebieskie światło emitowane przez telewizor, tablet, smartfon, laptop zakłóca produkcję melatoniny (hormonu snu), co **utrudnia zasypianie.**

Przeprowadzone badania wykazują, że dzieci w okresie niemowlęcym poddane stymulacji wysokimi technologiami przejawiają wiele niepokojących zachowań.

U niemowląt od 4 do 12 miesiąca życia są to:

- zwolnienie przebiegu rozwoju intelektualnego,
- opóźnienie lub brak nabywania systemu językowego,
- opóźnienie rozwoju zabawy i kształtowania się umiejętności społecznych
- spowolniony rozwój dużej i małej motoryki.
- brak koncentracji na twarzy dorosłego i wsłuchiwanie się w jego głos
- brak uśmiechu na widok znanej osoby,
- brak gaworzenia.

Małe dzieci oglądające telewizję od kilkudziesięciu minut do kilku godzin dziennie charakteryzują się:

- stanem ciągłego rozkojarzenia, rozproszenia uwagi,
- sporadycznymi reakcjami na własne imię,
- opóźnieniem lub całkowitym brakiem rozwoju mowy,
- niechęcią do słuchania czytanych tekstów lub oglądania obrazków statycznych (np. ilustracji w książeczkach,
- brakiem wspólnego pola uwagi,
- brakiem gestu wskazywania palcem.

Z czasem zaburzenia u tych dzieci się pogłębiają i można u nich zaobserwować:

- trudności lub całkowity brak rozumienia poleceń,
- komunikowanie się za pomocą krzyku lub płaczu,
- brak zainteresowania książkami, obrazkami statycznymi,
- brak respektowania reguł społecznych
- trudności w kontaktach w grupie rówieśniczej,
- zaburzenia koncentracji, nerwowość, nadpobudliwość, agresywność, brak kontroli nad negatywnymi emocjami, przemęczenie,
- zaburzenia snu (płacz, krzyk),
- zaburzenia odżywiania.

Opracowała Katarzyna Skoczylas